

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий інститут гуманітарних і соціальних наук
Кафедра історії та політичної теорії

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
В. о. завідувача кафедри
Зенкін М.В. _____

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історіографія та історіософія»

Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В9 Історія та археологія
Освітній рівень.....	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Соціальна антропологія
Статус	обов'язкова
Загальний обсяг	5.5 кредитів ЄКТС (165 годин)
Форма підсумкового контролю	іспит
Термін викладання	6 семестр (11 та 12 чверті)
Мова викладання	українська

Викладач: проф. Василенко В.О.

Пролонговано: на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Історіографія та історіософія» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Соціальна антропологія» спеціальності В9 Історія та археологія / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. історії та політичної теорії. – Д.: НТУ «ДП», 2025. – 14 с.

Розробник:

Василенко Віталій Олександрович, професор кафедри історії та політичної теорії, доктор історичних наук, професор.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності В9 «Історія та археологія» (протокол №4 від 29.08.2025 р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	7
6.1 Шкали	7
6.2 Засоби та процедури	8
6.3 Критерії.....	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	12

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Соціальна антропологія» спеціальності В9 Історія та археологія здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф6 «Історіографія та історіософія» віднесено такі результати навчання.

Програмні результати навчання	
Шифр ПРН	Зміст
РН3	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
РН4	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
РН5	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
РН7	Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти сучасних уявлень про принципи та методи історичного пізнання, основні етапи розвитку історичного знання та його сучасні тенденції, вмінь працювати з науковими текстами та використовувати їх у якості історіографічних джерел.

Реалізація мети вимагає трансформації дисциплінарних результатів навчання та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	Шифр ДРН	Зміст
РН3	РН3.1-Ф6	знати основні принципи та методи історичного пізнання
	РН3.2-Ф6	знати основні факти історії розвитку історичного знання, його особливості в різних країнах у різні періоди
РН4	РН4.1-Ф6	критично оцінювати авторські погляди та концепції, вести аргументовану дискусію
РН5	РН5.1-Ф6	вміти працювати з науковими текстами та використовувати їх у якості історіографічних джерел
РН7	РН7.1-Ф6	визначати вплив політичних, суспільно-економічних, ідеологічних факторів на практику історіописання

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Вступ до спеціальності	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Розподіл за формами навчання, години							
	денна			вечірня		заочна		
	Обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	Обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	123	50	73	-	-	-	-	-
практичні	42	18	24	-	-	-	-	-
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	165	68	97	-	-	-	-	-

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Усього, годин
	ЛЕКЦІЇ	123
РН3.1-Ф6	1. Поняття та сутність історіографії та історіософії. Об'єкт, предмет та методи історіографії. Основні історіографічні поняття.	6
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	2. Міфологічна свідомість. Циклічні та лінійні уявлення про час. Китайська історіографічна традиція. Зародження історичної свідомості на Близькому Сході.	5
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	3. Становлення історіописання в Давній Греції. Римська історіографія. Розквіт та згасання античної історіографічної традиції.	9
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	4. Вплив християнства на уявлення про історію та становлення нового типу історіописання. Теоцентризм та телеологічність. Поява світського історіописання та "національних" хронік у пізньому Середньовіччі.	6
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	5. Ренесанс: секуляризація та гуманізація історичної свідомості; індивідуалізація категорії часу; повернення до уявлень про циклічність історичного процесу.	5
РН3.2-Ф6,	6. Релігійна Реформація, утвердження раціоналістичного світогляду та	5

РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	його вплив на уявлення про історію. Початки критичної історіографії “ерудитів”. Болландисти та “Acta Sanctorum”; Ж. Мабійон. Поняття історичного процесу в концепції Дж. Віко. Ідея розвитку людства за спіраллю.	
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	7. Філософія західноєвропейського Просвітництва та формування уявлень про історичний прогрес.	5
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	8. Криза Просвітництва та “романтичний переворот”. Історіософія Й.-Г. Гердера. Загальні риси історіописання доби романтизму.	5
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	9. Німецька філософія кінця XVIII – початку XIX ст. про сутність та завдання історії. Філософія історії Г.-В.-Ф. Гегеля.	5
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	10. Становлення історії як наукової дисципліни. Теоретико-методологічні погляди Л. фон Ранке.	5
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	11. Становлення національних історіографій у країнах Західної Європи.	6
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	12. Становлення національних історіографій у західних і південних слов’ян та в Росії.	4
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	13. Вплив етнографічних та фольклорних студій на розвиток українського історіописання. Д. Бантиш-Каменський та М. Маркевич. “Харківські романтики”. Історичні погляди М. Гоголя.	5
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	14. Початок наукових студій над українською історією. М. Максимович. М. Костомаров. П. Куліш. В. Антонович та Київська школа істориків.	6
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	15. Загальні риси позитивістської методології. О. Конт. Г. Спенсер. Економічний та географічний детермінізм. “Історичний матеріалізм” (К. Маркс та Ф. Енгельс).	8
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	16. Позитивізм у національних історіографіях європейських країн (друга половина XIX ст.). “Великі національні історії” та “гранд-наративи”. Опозиція позитивізму в німецькому історіописанні.	6
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	17. Криза позитивістської історіографії на межі XIX-XX ст. та її сутність. “Неоромантизм”. Філософська історія: О. Шпенглер, А. Дж. Тойнбі.	5
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	18. Спроби утвердження історії як окремої сфери пізнання. Німецьке неокантіанство. Баденська школа.	5
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	19. Суб’єктивний історизм: Б. Кроче, Р. Дж. Коллінгвуд. К. Поппер та його критика історизму.	5

РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	20. М. Блок та Л. Февр. “Школа «Анналів»” та становлення “нової історичної науки”. Друге покоління “Школи «Анналів»”: “історія без людини”. Кліометрика (квантитативна історія).	5
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	21. Третє покоління “Школи «Анналів»”: нова антропологізація. Мікроісторія та історія повсякденності.	4
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	22. Вплив постмодернізму на сучасне історіописання. Г. Вайт та “лінгвістичний поворот”. “Нарративна філософія історії” (Ф. Анкерсміт).	4
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	23. Орієнталізм та постколоніальні студії. Гендерні студії. Постгуманітаристика. Криза постмодернізму.	4
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	42
РН3.2-Ф6, РН4.1-Ф6, РН5.1-Ф6, РН7.1-Ф6	1. Давньоруський епос та історико-літературні твори Київської Русі. Літописання та вплив на нього візантійської історіографічної традиції.	4
	2. Літописи Великого князівства Литовського (“білорусько-литовські”). Регіональне літописання. “Кройніка” Феодосія Сафоновича. “Київський Синопис”. “Козацькі” літописи.	6
	3. Розвиток українського історіописання у XVIII – на початку XIX ст. Антикварний напрям. “Історія Русів” та її значення.	6
	4. М. Грушевський та його концепція вітчизняної історії. Інтелектуальна та організаційна роль Грушевського в розвитку української історичної науки.	5
	5. Становлення державницького напрямку в українській історіографії.	7
	6. Еволюція історичної науки в УРСР. Розвиток української діаспорної історіографії.	8
	7. Стан сучасної вітчизняної історіографії та перспективні напрями її розвитку.	6
	РАЗОМ	165

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об’єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent

74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час екзамену бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольних та індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Рівень знань незадовільний	<60	
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні,	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	<ul style="list-style-type: none"> - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання 	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	пропозиції	
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Використовуються мультимедійне обладнання, дистанційна платформа Moodle та MS Teams.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Доманська Е. Історія та сучасна гуманітаристика: дослідження з теорії знання про минуле. – К., 2012.
2. Дорошенко Д.І. Огляд української історіографії. – К., 1996.

3. Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія: Посібник для студентів іст. спеціальностей ун-тів. – Л., 2007.
4. Калакура Я.С. Українська історіографія: Курс лекцій. – К., 2004.
5. Колесник І. Глобальна історія. Історія понять. – К., 2019.
6. Колесник І.І. Українська історіографія (XVIII – початок XX століття). – К., 2000.
7. Колесник І. Українська історіографія: концептуальна історія. – К., 2013.
8. Коллінгвуд Р.Дж. Ідея історії / Пер. з англ. – К., 1996.
9. Марченко М. Українська історіографія (з інтелектуальної спадщини). – К., 2011.
10. Нові підходи до історіописання / За ред. П. Берка / Пер. з англ. – 2-е вид. – К., 2010.
11. Поппер К. Злиденність історизму. – К., 1994.
12. Посохов С.І., Куделко С.М., Зайцева Ю.Л. Історіографічний словник: Навч. посібник для студ. іст. фак-тів ун-тів. – Х., 2004.
13. Стельмах С. Історична наука в Україні епохи класичного історизму (XIX – початок XX століття). – К., 2005.
14. Топольський Є. Як ми пишемо і розуміємо історію. Таємниці історичної нарації. – К., 2012.
15. Українська історіографія на зламі XX і XXI століть: здобутки і проблеми: Колективна монографія / За ред. Л. Зашкільняка. – Л., 2004.
16. Яковенко Н.М. Вступ до історії. – К., 2007.
17. Ясь О.В. Історик і стиль. Визначні постаті українського історіописання у світлі культурних епох (початок XIX – 80-ті роки XX ст.). – Ч.1-2. – К., 2014.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історіографія та історіософія»
для бакалаврів освітньо-професійної програми «Соціальна антропологія»
зі спеціальності В9 Історія та археологія

Розробник:
Василенко Віталій Олександрович

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19